

—10 Aar. Vi vide altsaa, at naar vi komme ud af den nuværende Krise ind i opadgaaende Tider, vil om 7—8 Aar, saa længe det kapitalistiske System, som de Herrer holde paa og ville kæmpe for at bevare, bestaar, Krisen komme igen, og lignende Kalamiteter indtræffe, og saa maa de Herrer og Regeringen være parate til at skride ind paa ny, de kunne ikke unddrage sig det. Men saa siger jeg: Var det dog ikke bedre virkelig at drage Konsekvensen af det, der er sket, ved at lade Samfundsmagten overtage Sparekasse- og Bankvæsenet? Det have de Herrer hidtil ikke villet være med til. Tværtimod, da der var den allergunstigste Lejlighed til at gøre Nationalbanken til en Statsbank, til at gøre Staten, det vil sige Repræsentanten for hele Folket, til Herre over dette uhyre vigtige Led i hele vort Samfundssystem, var de Herrer med til at lade det gaa videre paa private Hænder endnu i 30 Aar. Da havde der været en gunstig Lejlighed til at gøre Folket stærkt og Privatkapitalen svag, men de Herrer forsømte denne Lejlighed.

Konsekvensen af det, der er sket, maa altsaa være, at vi komme ind paa den Vej, at Bankvæsenet nationaliseres, og Sparekassévæsenet organiseres under Staten. Den Vej, vi nu ere inde paa: at vi skulle garantere og træde til og ofre Penge, naar det gaar galt, men naar det gaar godt, er det de private, som skovle Profitten ind, mener jeg er ganske ufor- svarlig og ganske umulig. De Herrer kunne ikke holde det Standpunkt. Et af to: enten ere de Liberalister, eller de komme ind paa Socialismens Vej. De have i Fjor i Februar forladt Frikonkurrencens Princip, de ere begyndt at gaa over til det socialistiske Princip. Nu vide de Herrer hverken ud eller ind. Men de maa følge den ene eller den anden Vej, og efter det, der er sket, ville de med Nødvendighed komme længer og længer ind paa de socialistiske Princippers Bane.

Vi var fra vor Side i Februar i Fjor med til det, der her skete, idet vi samtidig holdt Konsekvensen deraf op og særlig ogsaa drog den med Hensyn til Statens Stilling overfor Arbejdsløsheden. Men fordi vi i Februar i Fjor var med til det, der da skete, derfor kunne vi

ingenlunde billige alt, hvad der senere er sket, og derfor kunne vi ingenlunde billige den Maade, hvorpaa denne Sag er greben an senere. Den ærede Ordfører for Fler- tallet søgte at undskylde og dække over den hemmelige, man kan godt kalde det provisoriske Maade, hvorpaa Garantien i Fjor blev udstrakt til nogle flere Banker, til Laanekassen, Nibe- og Løgstør-Ban- kerne og Fredericia-Banken, med den Ar- gumentation, at ellers vilde det Formaal, der tilsigtedes med Bankgarantien af 15. Februar, ikke være blevet opnaaet, der vilde ikke være blevet opnaaet, der vilde ikke være blevet mistænk- somt, hvis man nogle Uger efter, at den første Lov var gennemført, var kommen med et Krav om en ny Lov. Jeg tror ikke den ærede Ordfører har Ret, jeg tror tværtimod, at det er langt farligere at foretage noget saadant hemmeligt. Det kan dog ikke i Længden hemmeligholdes, før eller senere maatte Udlandet faa at vide, hvordan det i Virkeligheden stod til, og nu har jo Udlandet faaet det at vide i Ef- teraaret. Under Finanslovdebatten kom det frem fra den højtærede Finansminister. Jeg tror, det skaber langt mindre Tillid baade indadtil og i Udlandet, at vi fore- tage saadant noget i Hemmelighed, end hvis man aabent lagde Kortene paa Bor- det. Der havde ikke været det mindste i Vejen for, at den afdøde Finansminister Vilhelm Lassen var kommen aabent og ligefrem til Rigsdagen og havde sagt: „Det har siden Garantilovens Vedtagelse vist sig, at en københavnsk Bank til og et Par jyske Banker ere nødlidende, der er Fare for Krise og Panik, der er Fare for, at Sparerne skulle tabe deres Penge, og at Virkningen deraf skal strække sig videre og skabe Panik andre Steder, derfor an- moder jeg Rigsdagen om en ny Lov.“

Loven af 15. Februar blev vedtagen meget hurtigt, vistnok paa et Par Dage, hvis jeg ikke tager fejl; denne Udvidelse kunde, hvis Rigsdagen ellers havde billiget den, være vedtagen paa een Dag. Jeg ser ikke, hvad der havde været til Hinder der- for. Jeg maa derfor beklage, at den af- døde Finansminister ikke kom til Rigs- dagen med den Sag. Hvad der maaske kan undskylde det, er, at han paa det Tidspunkt, i Februar-Marts Maaneder i Fjor,